

20 מרץ 2018
ד' ניסן תשע"ח

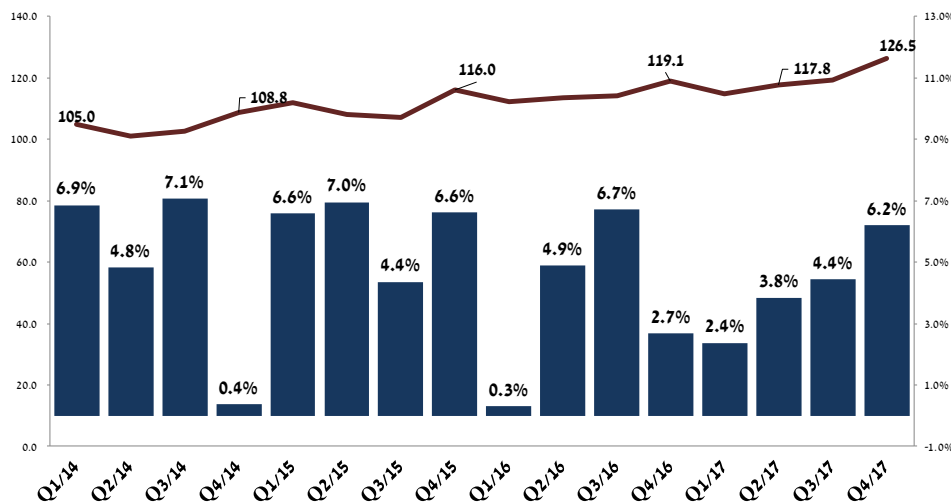
התפתחות תעשיית היי-טק¹

- ברבע האחרון של 2017 זינק מדד תעשיית ההיי-טק לרמה של 126.5, ובכך נרשמה עלייה ריאלית של כ- 6.2% ביחס לרבע המקביל בשנת 2016
- הצמיחה משקפת התחזקות במרבית רכיבי המדד, למעט נסיגה ברכיב יצוא סחורות ההיי-טק התעשייתיות
- בסיכום שנת 2017 נמשכה הצמיחה בתעשיית היי-טק, עלייה של כ- 4.2% בהמשך לכ- 3.6% בשנת 2016

ברבע האחרון של 2017 נמשכה הצמיחה במדד ההיי-טק התעשייתי, תוך האצה בקצב: בתקופה הנסקרת נרשמה עלייה ריאלית של כ- 6.2% לעומת הרבע האחרון של 2016, כך עלה המדד לרמה של 126.5 נקודות. צמיחת המדד משקפת עליה במרבית רכיבי סחורות ושירותי ההיי-טק התעשייתיים, למעט רכיב יצוא סחורות ענפי ההיי-טק אשר רשם ירידה בתקופה הנסקרת. עלייה זו, ממשיכה להצביע על מגמת ההתרחבות של תעשיית היי-טק הישראלית, אשר רשמה עליה מצטברת של כ- 17% בארבע השנים האחרונות.

תעשיית ההיי-טק, כפי שאופיינה על ידי המחלקה למחקר כלכלי של התאחדות התעשיינים מבחינה בין סחורות ענפי ההיי-טק לבין שירותי ענפים אלו. לפיכך, ענפי הסחורות כוללים את פעילות תת ענפי התרופות, כלי הטיס והציוד האלקטרוני בתעשייה, ושירותי ההיי-טק כוללים את פעילות תת ענפי התכנות והמו"פ.²

התפתחות מדד ההיי-טק
שיעורי שינוי, כל חודש לעומת המקבילה
■ מדד ההיי-טק ■ שיעורי שינוי

להלן בחינת התפתחות רכיבי המדד השונים, המהווים אינדיקציה למצב תעשיית ההיי-טק בהיבטים השונים: ייצור סחורות ענפי ההיי-טק, שכר בענפי שירותי ההיי-טק כסמן לתפוקת ענפים אלו, יצוא סחורות ושירותים, גיוס הון בענפי ההיי-טק, השקעות במכונות וציוד בתעשייה מיבוא ומועסקים.

¹ מבוסס על עיבודים והערכות של המחלקה למחקר כלכלי לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וה- IVC (נתונים מקוריים).
² על פי סיווג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ענף התעשייה: תתי ענפי התרופות (21), יצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (26), כלי הטיס (303); ענף המידע והתקשורת: תת ענף התכנות וייעוץ בתחום המחשבים (62); ענף השירותים המקצועיים, מדעיים וטכניים: ענף המחקר המדעי והפיתוח (72).

רכיב יצוא סחורות ענפי היי-טק התעשייתיים רשם גידול של כ- 3% ברבע האחרון של 2017 לעומת הרבע המקביל ב- 2016, זאת הודות לעלייה חדה של כ- 8% בתוצר ענף המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי. מנגד, חלה ירידה של כ- 11% בתוצר ענף התרופות, המיוחסת ככל הנראה לחברה מרכזית בענף.

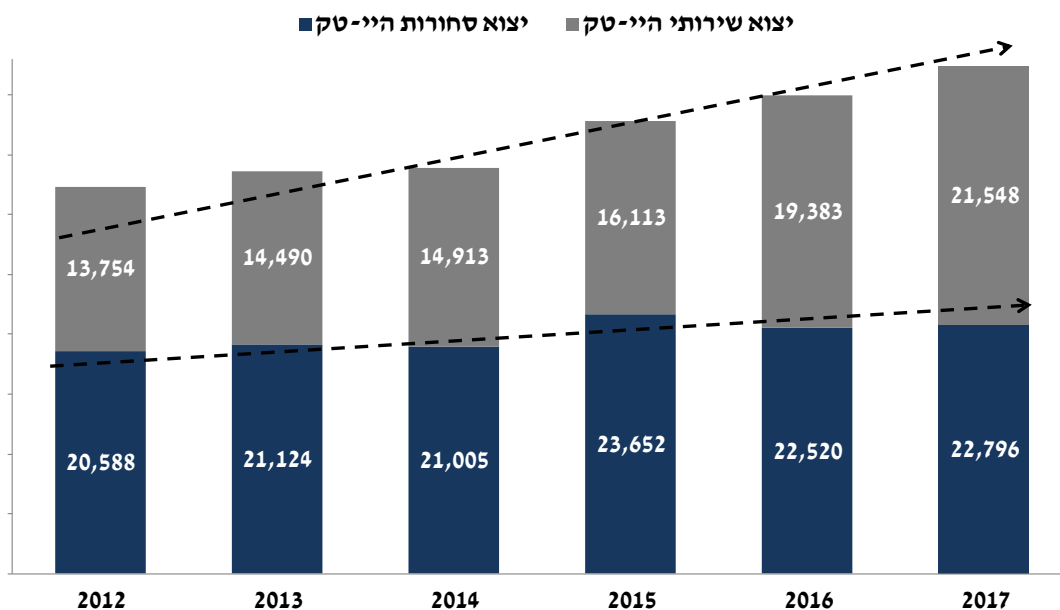
רכיב תפוקת ענפי שירותי היי-טק בא לידי ביטוי באמצעות השכר בענפי השירותים, אשר מהווה אינדיקציה לתפוקת ענפים אלו. נדגיש, כי ענפים אלו מאופיינים בהון אנושי גבוה ולכן עיקר תפוקתם נמדדת על ידי שכר. רכיב זה צמח בכ- 1.7% בתקופה הנסקרת, אשר משקף עלייה של כ- 9.2% בשכר הממוצע למשרת שכיר בענף המחקר המדעי והפיתוח. עלייה זו, מותנה מעט בשל ירידה של כ- 0.8% בשכר הממוצע בענף התכנות והייעוץ.

רכיבי יצוא שירותי היי-טק זינק בכ- 20% ברבע האחרון של 2017. זינוק זה, נגזר בין היתר מצמיחה גבוהה של כ- 18% ביצוא שירותי התכנות והייעוץ זאת בהמשך לצמיחה של כ- 16% ברבע השלישי של 2017. במקביל, עליה של כ- 15% חלה ביצוא שירותי המחקר המדעי והפיתוח בתקופה הנסקרת.

רכיב יצוא סחורות היי-טק נסוג בכ- 3%, זאת על רקע ירידה של כ- 13% ביצוא ענף המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי בלבד. ירידה זו, קוזה במעט הודות לצמיחה של כ- 37% ביצוא ענף כלי הטיס ושל כ- 7% ביצוא ענף התרופות.

התפתחות נתוני היצוא ברבעון האחרון אשתקד עולים בקנה אחד עם המגמה בשנים האחרונות, המראה כי יצוא סקטור שירותי היי-טק בתעשייה תופס תאוצה וגדל, בעוד יצוא סקטור סחורות היי-טק התעשייתיים אינו מתפתח בקצב דומה. מגמה זו, מצביעה על שינוי במבנה יצוא סך ענפי היי-טק התעשייתיים, אשר משליכה ובאה לידי ביטוי גם בנתוני היצוא המשקיים.

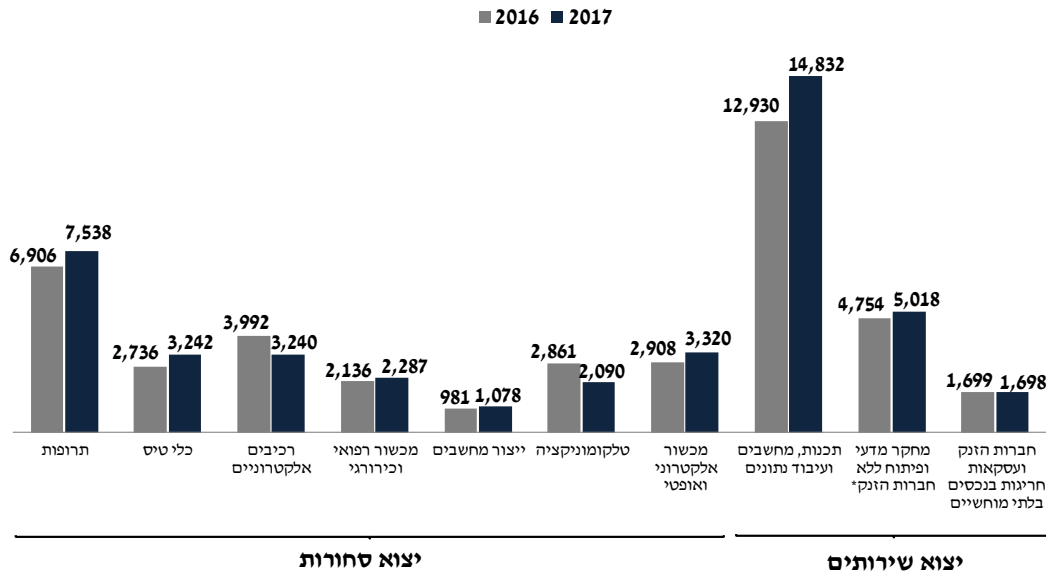
יצוא היי-טק התעשייתי סחורות ושירותים³
מיליוני דולרים, נתונים מקוריים

³ לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סיווג ענפי השירותים הינו בהתאם לפעילות העיקרית של החברה המייצאת. לעומת זאת, סיווג הסחורות נקבע בהתאם לסוג הסחורה עצמה.

מבחינה ענפית, ניתן לראות כי יצוא שירותי תכנות המחשבים ועיבוד נתונים מהווה את החלק הארי מסך יצוא שירותי ההיי-טק התעשייתיים, וכי יצוא ענף התרופות מהווה את החלק העיקרי מיצוא סחורות ההיי-טק התעשייתיים.

יצוא ענפי ההיי-טק התעשייתיים⁴
מיליוני דולרים, נתונים מקוריים

רכיבי גיוס הון בשירותי ההיי-טק והשקעות בתעשיית סחורות ההיי-טק: רכיב גיוס הון בשירותי ההיי-טק⁵ צמח בכ- 34% לעומת הרבע האחרון של 2016, זאת למרות הירידה במספר העסקאות שנסגרו (159 גיוסי הון לעומת 166 גיוסים ברבע המקביל). כמו כן, עלייה של כ- 2% חלה ברכיב השקעות תעשיית ההיי-טק במכונות וציוד מיבוא⁶, זאת על רקע צמיחה של כ- 31% בהשקעות ענף התרופות ושל כ- 2% בהשקעות ענף המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי בתקופה הנסקרת.

רכיב התעסוקה בענפי ההיי-טק רשם גידול ריאלי של כ- 4.9% ברבע האחרון של 2017 לעומת הרבע המקביל ב-2016, כך בסוף 2017 הועסקו כ- 260 אלף איש בענפי ההיי-טק התעשייתיים. גידול זה, משקף עלייה במצבת העובדים של מרבית ענפי ההיי-טק: ענף התכנות והייעוץ בתחום המחשבים (6%), ענף המחקר המדעי והפיתוח (5%) וענף המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי (4%). מנגד, פיטורים בקצב של כ- 3% חלו במצבת עובדי ענף התרופות לעומת הרבע האחרון של 2016.

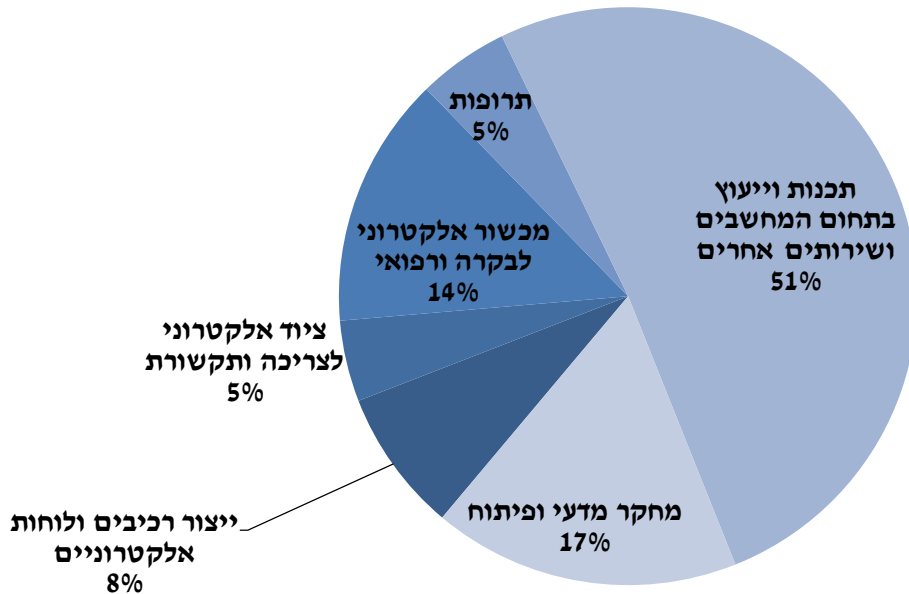
בהסתכלות שנתית, מרבית עובדי תעשיית ההיי-טק מועסקים בענפי השירותים, כאשר כמחצית בענף תכנות המחשבים והייעוץ וכ- 17% נוספים בענף המחקר המדעי והפיתוח. לעומתם, בענפי התעשייה מועסקים כ- 27% בענף ייצור המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי וכ- 5% בענף התרופות.

⁴ לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סיווג ענפי השירותים הינו בהתאם לפעילות העיקרית של החברה המייצאת. לעומת זאת, סיווג הסחורות נקבע בהתאם לסוג הסחורה עצמה.

⁵ מקור: מחלקת המחקר של IVC.

⁶ השקעות תעשיית ההיי-טק במכונות וציוד מיבוא מהווה כ-80% מסך ההשקעות הכוללת במכונות וציוד.

התפלגות השכירים בענפי ההיי - טק
ממוצע 2017

נספח מתודולוגי – קביעת משקלות

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי עיבוד המשקלות לרכיבי המדד המתקבלות מלוחות תפוקה תשומה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לוחות אלו מתארים את קשרי הגומלין בין ענפי המשק הישראלי, ופותחו על ידי פרופ' לאונטיף בארה"ב ויושמו בישראל בשנים 2006-1958.

המחלקה למחקר כלכלי של התאחדות התעשיינים ביצעה שימוש בלוחות אלו, תוך התאמה לענפי תעשיית ההיי-טק בלבד*: ענפי התרופות, יצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי, תכנות מחשבים וייעוץ ומחקר מדעי ופיתוח.

משקלות

רכיב תעשייה	יצור תעשייתי	תפוקת שירותי היי-טק	יצוא סחורות	יצוא שירותים	גיוס הון בשירותי ההיי-טק	השקעות במכונות וציוד בתעשייה	תעסוקה
סה"כ תעשייה	27%	20%	21%	10%	4%	1%	16%

*המשקלות חושבו ללא התייחסות לפעילות תת ענף כלי הטיס, עקב חוסר מידע.

עדכניות סקירה זו עד לתאריך 08/06/18 - עת צפויים להתפרסם נתוני תעשייה חדשים

דבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי:
מילה סויפר-פז, מנהלת המחלקה
קלייר סלע, כלכלנית המחלקה
טלפון: 03-5198807